

BÖLÜM 16

Alkol ve Madde ile İlişkili Bozukluklar ve İntihar

Berkay Arda CEBECİ¹

GİRİŞ

İntihar en basit haliyle kendiliğe yöneltilmiş saldırganlık olup bireyin istemli olarak yaşamına son verme, kendini yok etme duygusu, düşüncesi, planı, davranışı olarak tanımlanır. İntihar bir psikiyatrik acildir. Genel psikiyatrik yaklaşım her çeşit duygu, düşünce, plan, girişim ve davranışın daha sonra olabileceklerin önüne geçmek için titizlikle ele alınması gerektiği şeklindedir (1).

Ülkemizde kaba intihar hızının dramatik artışı epidemiyolojik çalışmaların konusu olmaya devam etmekte, intiharın alkol-madde kullanım bozukluğuyla ilişkisi ise güncelliğini korumaktadır. ABD'de alkol-madde ile ilişkili bozukluklarla ilgili çalışmalar yapan ve önerilerde bulunan organizasyonlardan SAMHSA'nın (Substance Abuse and Mental Health Services Administration) 2016 verilerine göre genel toplumda her yıl 41.000'den fazla ölüm intihar kaynaklıdır. Yine toplumdaki her 12 kişiden 1'i madde kullanım bozukluğu kriterlerini karşılar. İntihar nedenli ölümlerin %20'sinden fazlasında opiat kullanımı (erooin ve reçeteli ilaçlar dahil) saptanmış, %22'si ise alkol entoksikasyonu ile ilişkili bulunmuştur (2).

---

¹ Uzm. Dr., Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Psikiyatri Kliniği, dr.berkayardacebeci@gmail.com

rında birinci ayda intihar düşüncesinde belirgin azalma, ilk yılda yarısının intihar düşüncesinde kaybolma, diğer yarısında ise intihar düşüncesinde devamlılık izlenmiştir (46).

Tedavide komorbiditelere ve bağımlılığa yönelik psiko eğitim önemli yer tutmaktadır. Bireysel psikoterapi yanında aile ve grup tedavisi, bilişsel psikoterapi önem arz etmektedir. Hastanın birincil destek grubu (anne-baba ve kardeşler, eş veya partner, yakın arkadaşlar) ile ilişki sorunları olabileceğinden yakın aile çevresinin de tedavi sürecine dahil edilmesi gereklidir.

Hastanın dürtü denetimini sağlayabilmesi yönünde çaba gösterilmelidir. İntiharın önlenmesi için hastada davranışı tetikleyen ve aşırı duyarlılıkla sonuçlanan durumların ayrıntılı anımsanması, olumsuz duyguların eyleme vurulmasıyla gelişen hızlı sürece dair farkındalık oluşturulması için temel önemdedir. Hasta-hekim-sosyal çalışmacı-aile-destekleyici çevre ilişkisinin sağlanması hastanın hayat kalitesini arttıracaktır, intihar riskinin azaltılmasına yardım edecektir (10).

KAYNAKLAR

1. Mırsal H, Pektaş Ö, Kalyoncu A, Mırsal N, Beyazyürek M. Alkol Bağımlılığında İntihar Davranışının İncelenmesi. *Bağımlılık Dergisi*. 2001;2(1).
2. 2016 National Survey on Drug Use and Health Public Use File Codebook. Substance Abuse and Mental Health Services Administration, Rockville MD from <https://datafiles.samhsa.gov>. Center for Behavioral Health Statistics and Quality. (2018). 2013;1846:1-5.
3. Wilcox HC, Conner KR, Caine ED. Association of alcohol and drug use disorders and completed suicide: An empirical review of cohort studies. *Drug and Alcohol Dependence*. 2004;76(SUPPL.):11-19. doi:10.1016/j.drugalcdep.2004.08.003
4. Pompili M, Serafini G, Innamorati M, et al. Suicidal behavior and alcohol abuse. *International Journal of Environmental Research and Public Health*. 2010;7(4):1392-1431. doi:10.3390/ijerph7041392
5. Dilbaz N, Aytakin Y. Alkol Bağımlılarında İntihar Düşüncesi, Davranışı ve Niyeti. *Bağımlılık Dergisi*. 2003;4(1).
6. Ağargün Y, H K, N K, M Ü. İntihar Girişiminde Bulunan Alkol Bağımlılarının Demografik Verileri ve Klinik Özellikleri. *Türk Psikiyatri Dergisi*. 1995;6(3):198-202.
7. Dhossche DM. A review of postmortem alcohol detection as a diagnostic test for substance abuse disorders in suicides. *The American journal of forensic medicine and pathology*. 2000;21(4):330-334. doi:10.1097/00000433-200012000-00006
8. Odağ C. İntihar: tanım, kuram, sağaltım. In: İzmir Psikiyatri Derneği, Psikoterapi Birimi, Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova, İzmir. ; 1995.
9. Borges G, Bagge C, Cherpitel C, Conner K, Orozco R, Rossow I. A meta-analysis of acute alcohol use and the risk of suicide attempt Guilherme. *Psychological bulletin*. 2017;47(5):949-957. doi:10.1017/S0033291716002841.A
10. Bakım B, Karamustafahoğlu O, Akpınar A. Suicides and attempted suicides in alcohol and other substance use disorders. *Bağımlılık Dergisi*. 2007;8(2):91-96.

11. Hufford MR. Alcohol and suicidal behavior. *Clinical Psychology Review*. 2001;21(5):797-811. doi:10.1016/S0272-7358(00)00070-2
12. Suominen K, Isometsä E, Henriksson M, Ostamo A, Lönnqvist J. Hopelessness, impulsiveness and intent among suicide attempters with major depression, alcohol dependence, or both. *Acta Psychiatrica Scandinavica*. 1997;96(2):142-149. doi:https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.1997.tb09919.x
13. Cornelius JR, Salloum IM, Day NL, Thase ME, Mann JJ. Patterns of Suicidality and Alcohol Use in Alcoholics with Major Depression. *Alcoholism: Clinical and Experimental Research*. 1996;20(8):1451-1455. doi:https://doi.org/10.1111/j.1530-0277.1996.tb01148.x
14. Ekici G, Savaş HA, Çıtak S. Tamamlanmış İntiharlarda Alkol Madde Kullanım Öyküsünün Rolü. *Bağımlılık Dergisi*. 2001;2(3):113-116.
15. Guy N, Newton-Howes G, Ford H, Williman J, Foulds J. The prevalence of comorbid alcohol use disorder in the presence of personality disorder: Systematic review and explanatory modelling. *Personality and Mental Health*. 2018;12(3):216-228. doi:https://doi.org/10.1002/pmh.1415
16. Gvion Y, Horresh N, Levi-Belz Y, et al. Aggression-impulsivity, mental pain, and communication difficulties in medically serious and medically non-serious suicide attempters. *Comprehensive Psychiatry*. 2014;55(1):40-50. doi:https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2013.09.003
17. Bridge JA, Goldstein TR, Brent DA. Adolescent suicide and suicidal behavior. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 2006;47(3-4):372-394. doi:https://doi.org/10.1111/j.1469-7610.2006.01615.x
18. McMahon K, Hoertel N, Olfson M, Wall M, Wang S, Blanco C. Childhood maltreatment and impulsivity as predictors of interpersonal violence, self-injury and suicide attempts: A national study. *Psychiatry Research*. 2018;269:386-393. doi:https://doi.org/10.1016/j.psychres.2018.08.059
19. Underwood MD, Kassir SA, Bakalian MJ, et al. Serotonin receptors and suicide, major depression, alcohol use disorder and reported early life adversity. *Translational Psychiatry*. 2018;8(1):1-15. doi:10.1038/s41398-018-0309-1
20. Wagner G, Schultz C, Koch K, Schachtzabel C, Sauer H, Schlösser R. Prefrontal cortical thickness in depressed patients with high-risk for suicidal behavior. *J Psychiatr Res*. 2012;46:1449-1455.
21. Welch KA, Carson A LS. Brain structure in adolescents and young adults with alcohol problems: systematic review of imaging studies. *Alcohol Alcohol*. 2013;48:433-444.
22. Stanley B, Michel CA, Galfalvy HC, Keilp JG, Rizk MM RR. Suicidal subtypes, stress responsivity and impulsive aggression. *Psychiatry Res*. 2019;280:112486.
23. Oyefeso A, Ghodse H CC. Suicide among drug addicts in the UK. *Br J Psychiatry*. 1999;175:277-282.
24. Cavaola AA LN. Suicidal behavior in chemically dependent adolescents. *Adolescence*. 1999;34:735-744.
25. Kokkevi A, Richardson C, Olszewski D, et al. Childhood maltreatment and impulsivity as predictors of interpersonal violence, self-injury and suicide attempts: A national study. *BMC Psychiatry*. 2001;8(1):949-957. doi:https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2013.09.003
26. Darke S, Dufflou J, Torok M. Drugs and violent death: Comparative toxicology of homicide and non-substance toxicity suicide victims. *Addiction*. 2009;104(6):1000-1005. doi:10.1111/j.1360-0443.2009.02565.x
27. Johnsson E FM. Suicide attempts in a cohort of drug abusers: a 5-year follow-up study. *Acta Psychiatr Scand*. 1997;96:362-366.

28. Rossow I LG. Shattered childhood: a key issue in suicidal behavior among drug addicts? *Addiction*. 2001;96:227-240.
29. Evren E, Üstünsoy S. Alkol/ Madde bağımlılarında özkıyım girişimi öyküsünün klinik belirtilerle ilişkisi. *Klinik Psikiyatri Dergisi*. 2003;6:86-94.
30. APA. Amerikan Psikiyatri Birliği. *Psikiyatride Hastalıkların Tanımlanması ve Sınıflandırılması Elkitabı, Yeniden Gözden Geçirilmiş Beşinci Baskı (DSM-5)*. Nöropsikiyatri. 2013.
31. Hjemseter AJ, Bramness JG, Drake R, et al. Mortality, cause of death and risk factors in patients with alcohol use disorder alone or poly-substance use disorders: A 19-year prospective cohort study. *BMC Psychiatry*. 2019;19(1):1-9. doi:10.1186/s12888-019-2077-8
32. Ögel K, Tamar D EC. Madde kullanıcılarının özellikleri, Türkiye'de Çok Merkezli Bir Araştırma (2. Aşama). *3P Dergisi*. 1999;7(4).
33. A Koyuncu, H Mırsal, MF Yavuz, ÖA Kalyoncu MB. Eroin bağımlılarında intihar düşüncesi, planı ve girişimi. *Bağımlılık Dergisi*. 2003;4(3):101-104.
34. Harris E, Barraclough B. Suicide as an outcome for mental disorders. A meta-analysis. *British journal of psychiatry*. 1997;170(3):205-228.
35. van der Kolk BA, Perry JC HJ. Childhood origins of self-destructive behavior. *Am J Psychiatry*. 1991;148:1665-1671.
36. Aharonovich E, Liu X NE. Suicide attempts in substance abusers: effects of major depression in relation to substance use disorders. *Am J Psychiatry*. 2002;159:1600-1602.
37. MacMillan HL, Fleming JE, Streiner DL, et al. Childhood Abuse and Lifetime Psychopathology in a Community Sample. *American Journal of Psychiatry*. 2001;158(11):1878-1883. doi:10.1176/appi.ajp.158.11.1878
38. Hovens JGFM, Giltay EJ, Wiersma JE, Spinhoven P, Penninx BWJH, Zitman FG. Impact of childhood life events and trauma on the course of depressive and anxiety disorders. *Acta Psychiatrica Scandinavica*. 2012;126(3):198-207. doi:https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2011.01828.x
39. Ullman SE. Social Reactions to Child Sexual Abuse Disclosures: A Critical Review. *Journal of Child Sexual Abuse*. 2002;12(1):89-121. doi:10.1300/J070v12n01_05
40. Brodsky BS. Early Childhood Environment and Genetic Interactions: the Diathesis for Suicidal Behavior. *Current Psychiatry Reports*. 2016;18(9):86. doi:10.1007/s11920-016-0716-z
41. Schafer M, Schnack B SM. Sexual and physical abuse during early childhood or adolescence and later drug addiction. *Psychother Psychosom Med Psychol*. 2000;50:38-50.
42. Mehmet Murat Akn. Cezaevlerindeki İntihar Davranışlarında Bir Risk Faktörü Olarak Madde ve Alkol Bağımlılığı. *Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 2020;9(2):264-271.
43. Pirkola, S.P., Isometsa, E.T., Henriksson, M.M., Heikkinen, M.E., Marttunen MJ, Lonnqvist JK. The treatment received by substance-dependent male and female suicide victims. *Acta Psychiatr Scand*. 1999;99:207-213.
44. Wasserman D. Suicide: An unnecessary death. *Affective Disorders and Suicide*. January 1, 2001:39-47. doi:10.1201/b14713
45. Reitan TC. Does Alcohol Matter? Public Health in Russia and the Baltic Countries Before, During, and after the Transition. *Contemporary Drug Problems*. 2000;27(3):511-560. doi:10.1177/009145090002700305
46. Pages, K.P., Russo, J.E., Roy-Byrne, P.P., Ries, R.K., Cowley DS. Determinants of suicidal ideation: the role of substance use disorders. *J Clin Psychiatry*. 1997;58(11):510-5;516-7.